

SUOMEN PANKIN
JOHTOKUNTA.

Siete 75.

Helsingissä

Joulu *kuun* 23 p. 19 21.

N° 54.

P a n k k i v a l t u u s t o l l e .

Eduskunnan kieltäytyttyä avustamasta Osakeyhtiötä Suomen Kaupunkien Hypoteekikassaa sillä tavoin, että Suomen Pankki oikeutettaisiin kassalle myymään sen tarvitsemat ulkomaiset valuutat alennettuihin hintoihin, on kassan hallitus päättänyt ryhtyä voimassa olevan Pankkilain 9 §:n 1 kohdan mukaisiin toimenpiteisiin, valmistellen tilinpäätöstä, jonka pohjalla sittemmin yhtiökokouksen vastattavaksi esitetään kysymys suostuvatko osakkaat suorittamaan sen lisämaksun, mikä tilinpäätöksen mukaisesti tarvitaan agiotappioiden johdosta vähenneen pohjarahaston täyttämiseksi.

Selvää on että tämän vastauksen laatu todellisuudessa riippuu yksinomaan Suomen Pankista, joka omistaa noin 85% Hypoteekikassan koko osakemäärästä. Jos vastaus on kielteinen, seuraa siitä ehkäisemättömästi kassan asettaminen konkurssitilaan.

Tämä tietäisi ensinnäkin että kuluisi ainakin kolme vuotta ennenkun velkojen valvominen Pankkilain 13 §:n 2 kohdan säätämässä järjestyksessä olisi toimitettu ja konkurssituomio julistettu. Tämän ajan kuluessa kassan obligatsioonien omistajille ei voitaisi

suorittaa minkäänlaisia maksuja, vaikka rahoja kertyy kassaan ku
ennen konkurssiakin, eikä muita velkojia ole.

On sanomattakin selvää että tämänkaltainen asema ei voi ol
herättämättä äänekästä tyytymättömyyttä kassan velkojain kesken.
Onhan kassan joka eri lainasta asetettu eri pantti, ja tuntuisi
luonnolliselta ettei pantin haltijoita, obligatsioonien omistajia
suorastaan pakoitettaisi valvomaan saamisiansa konkurssissa, vaan
että heillä olisi oikeus ottaa pantti omiin hoteisiinsa niin pit
kun on saatu todetuksi ettei sillä ole mitään yliarvoa. Tätä oike
ta pankkilaki kuitenkin ei heille suo. Heidän on esiinnyttävä
konkurssivelkojina ja odotettava konkurssin päättymistä, ennenku
suoritus voi alkaa. Sen tapahtuminen tietenkin edellyttää että k
san omaisuus kokonaisuudessaan on muutettu rahaksi, siis pantitk
realisoidut. Tässäkin suhteessa esiintyy vaikeuksia. Pantiksi aset
tut velkakirjat edustavat irtisanomattomia kuoletuslainoja, joiden
korke on varsin alhainen, joten niistä nykyoloissa ei voi odottaa
suuriakaan maksettavan. Ainoa tie, jota obligatsioonien omistajat v
vat jossakin määrin päästä omilleen, on että joka eri lainaa vart
muodostavat yhtymän, joka, jos se käsittää kaikki obligatsioonien o
mistajat, voi huutokaupassa, rahoja käyttämättä, tarjota pantista k
ko sen määrän, mistä pantti on asetettu. Käytännössä tällöisiä yht
miä tuskin saataneekaan, koska aina voi löytyä vähemmistö, mikä
ei tahdo olla mukana, toivoen että enemmistö ryhtyy lunastamaan s

saatavan. Näin muodoin voidaan joutua edeltäpäin varsin odottamattomiin tilanteisiin, joiden tulosta on vaikea edeltäpäin arvioida.

Aseman mutkallisuutta lisää se seikka, että Suomen ja ulkomaan rahassa asetettujen obligatsioonien lunastamista koskevan toukokuun 27 päivänä 1921 annetun lain nojalla obligatsioneja tullaan valvomaan myöskin ulkomaan rahassa. Näin valvotut saatavat tietysti vahvistetaan mainitun lain mukaan maksettavaksi etuoikeudella pantista. Tätä tietä joudutaan siihen että määrätystä lainasta asetetun pantin tulos tulee jaettavaksi siihen osallisten velkojain kesken suhdelukujen mukaan, jotka eivät vastaa kultamarkan pohjalla laskettuja suhdelukuja. Voi tapahtua että tällöisen obligatsioonin omistajalle, jos hän on joko suomalainen tai semmoinen ulkomaalainen, joka mainitun lain mukaisesti ei ole oikeutettu vaatimaan esittämimensä obligatsioonien lunastusta kruunuissa, floriineissa tai frangeissa, ei voida maksaa velan täyttä nimellisarvoa paperimarkkoissaan, vaikka pantista olisikin saatu koko se määrä, jonka vakuudeksi se on asetettu.

Edellisessä kosketellut vaikeudet ja kohtuuttomuudet olisivat tietysti suurimmaksi osakseen vältettävissä, jos konkurssimenettely voitaisiin välttää ja saataisiin järkipерäinen sovinto- ja akortiehdotus toteutetuksi, siten että kassa velkojien suostumuksella suorittaisi kaikki korkoliiput ja arvotut obligatsiooninsa Suomen

SUOMEN PANKKI
JOHTOKUNTA

markkoissa. Voimassa oleva konkurssisääntö antaa kuitenkin yksityiselle velkojalle, olkoon hänen saatavansa kuinka mitätön tahansa mahdollisuuden vastoin enemmistön tahtoa saada akortitarjouksen hyljättyksi. Lainsäätäjämme, joka pankkilain jo mainitussa 13 §:ssä jättää valtion nimittämän eri asiamiehen toimeksi valvoa että konkurssitilaan joutuneen, obligatsioneja antaneen pankin "varat viivyttelemättä muutetaan rahaksi ja obligatsioonit asianmukaisesti lunastetaan", ei ole edellyttänyt että täällä koskaan jouduttaisiin siihen ettei obligatsioneja voitaisi asianmukaisesti, siis niiden nimellisarvoon, lunastaa.

Ei voitane olla toteamatta että nykyään voimassa olevat lainsäädännökset tällä alalla eivät anna takeita siitä, että Hypoteekikassan asettaminen suoritustilaan antaisi ne tulokset, jotka muutoin ehkä olisivat mahdolliset. Tämäkin seikka tekee suotavaksi että Hypoteekikassa saa tarpeellisen avustuksen, voidakseen välttää konkurssiin joutumista.

Kun Hypoteekikassan asiain selvitys nykyisen konkurssiprosessimme puitteissa ei voisi olla aiheuttamatta laajaa ja oikeutettua katkeruutta kassan sekä koti-että ulkomaisten velkojien keskuudessa, joka suuresti vähentäisi sitä luottoa ja arvontoa, jota maalla ulkomailta omistetaan, pyytää Johtokunta, pitäen kassan avustamisesta edelleenkin tarpeellisena yleisedun kannalta Herroja Pankkivalta

miehiä ottamaan harkitakseen eikä olisi käännyttävä Pankkivaliokun-
nan puoleen esityksellä että Valiokunta ehdoittaisi Eduskunnalle pää-
tettäväksi

että Suomen Pankki oikeutettaisiin Pankkilain 9 §:n va-
raamalla etuoikeudella vastaiseen korvaukseen suorittamaan niitä li-
sämaksuja, jotka harkitaan tarpeellisiksi Osakeyhtiö Suomen Kaupun-
kien Hypoteekikassan pohjarahaston pysyttämiseksi semmoisena, että
yhtiö Pankkilain mukaisesti voi jatkaa toimintaansa.

O J

K. Basiner, Penttilä, M. Holmberg.

J. Saurtia.